

İslamiyet'in Erken Döneminde Para

"... Allah Teâlâ, edinilen bir mal için kıymet (ölçüsü) olarak altın ve gümüş denilen iki madenî taş yaratmıştır. Bazı hallerde daha başka şeyler de edinilmekte ve biriktirilmekte ise de âlemdaki insanlar için umumiyetle servet ve sermaye bu ikisidir. (Bu ikisinin haricinde edinilen) şey, bu ikisini elde etmek içindir..."

ibn Haldun

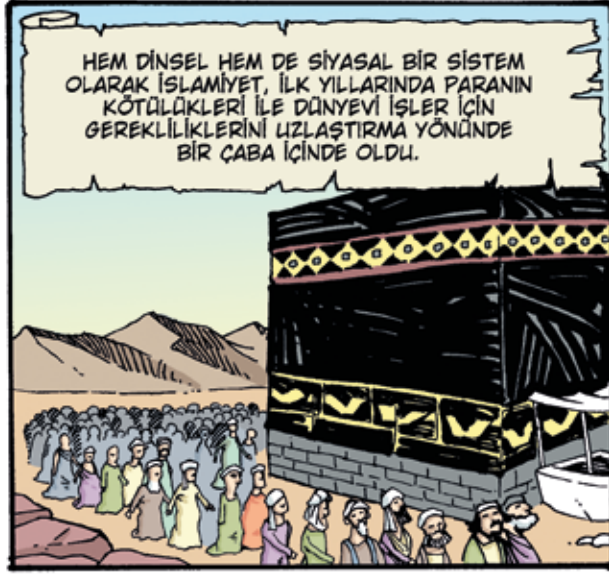

ÇİZİMLERLE PARANIN TARİHİ

Hem dinsel hem de siyasal bir sistem olarak İslamiyet, ilk yıllarında paranın kötülükleri ile dünyevi işler için gerekliliklerini uzlaştırma

yönünde bir çaba içinde oldu. Talip Aktaş yazıları Güven Bilge de çizimleri ile "İslamiyet'in Erken Döneminde Para"yı anlattı.

İslamiyet'in erken döneminde para

EMEVLER DÖNEMİNDE ÜÇ KİTAYA YAYILAN İSLAM İMPARATORLUĞU'NUN FARKLI BÖLGELERİNDE FARKLI PARALAR DEĞİŞİM ARACI OLARAK KULLANILIYORDU. BEŞİNCİ HALİFE ABDÜLMELİK İLE BİZANS İMPARATORU II. İUSTİNİYANUS ARASINDA YAŞANAN DİNSEL POLEMİNİN ARDINDAN İKİ TEMEL PARA SİSTEMİ OLAN BATI TAKLİTİ VE SASANI TARZI SİKKE KULLANIMI SONA ERDİ.

ARDINDAN ÖLÇÜ BİRİMLERİNİN DE DEĞİŞTİĞİ İSLAMİ TARZ BİR SİKKE SİSTEMİ ORTAYA ÇIKTI. ALTIN İÇİN 4,55 GRAMLIK BİZANS STANDARDI, "MİSKAL" OLARAK ADLANDIRILAN 20 ARAP KARATINA DÖNÜŞTÜ. GÜMÜŞTE DE İLK ÖRNEKLER OLARAK 2,8-2,9 GRAM AĞIRLIĞINDA YENİ SİKKELER DARP EDİLDİ.

EMEVLİ HALİFESİ ABDÜLMELİK ZAMANINDA HERACLIUS'UN SOLIDUS'UNUN TAKLİTİ OLARAK MS 691-692'DE ŞAM'DA BASILAN ALTIN DİNAR. ORJİNAL TASARIMDAKİ HAÇ İMPARATORLUK DİADEMİNDE ÇIKARTILMIŞ, ARKA YÜZÜNDE BULLUNAN HAÇ BİR SÜTUN OLARAK DEĞİŞTİRİLMİŞ, KENAR DAİREYE İSE KELİME-İ ŞAHADET EKLENMİŞTİ.

ERKEN DÖNEM İSLAM SİKKELERİNİN ÜZERİNDE KÖSELİ KARAKTERLİ KUFİ YAZI İLE YAZILMIŞ BETİMLEMELER YER ALIYORDU. XII. YÜZYIL SONLARINDA EYYUBİLERLE BİRLİKTE NESİH TARZINDA YAZILAR YAYGINLAŞMAYA BAŞLADI.

ERKEN ABBASİ DÖNEMİNİN FARKLI PARALARINDA BİRLİĞİ SAĞLAYAN HALİFE EL-MEMLUN'UN MS 828'DE BASILAN ALTIN DİNARI İKONOGRAFİK SÜSLEMENİN İLGİNÇ ÖRNEKLERİNDEN BİRİDİ.

MS 650-750 YILLARI ARASINDA İSLAM SİKKELERİNİN TASARIMI ÖNEMLİ DEĞİŞİMLER GEÇİRDİ. UZUN YILLAR DOLAŞIMDA KALAN SİKKELERİN ÖN YÜZÜNDE GENELLİKLE ALLAH'IN BİRLİĞİNİ VURGULAYAN BİR İFADE, ARKA YÜZÜNDE İSE HİRİSTİYAN İNANCINDAKİ "TESLİS YA DA "ÜÇLEME" OLARAK ANILAN (TANRININ BABA, OĞUL VE KUTSAL RUH'TAN OLUŞAN ÜÇLÜ DOĞASI) DOKTRİNİN AKSİNİ SAVUNAN BİR METİN BULUNUYORDU. BU METİN, MS 750 YILINDAN İTİBAREN YERİNİ KELİME-İ ŞAHADETE BIRAKTI.

MS 750 YILINDA İSPANYA'DA BAĞIMSIZ BİR HENADANLIK KURAN ENDÜLÜS EMEVİLERİ'NİN HÜKÜMDARI I. ABDURRAHMAN'IN ADINA 770-771'DE BASILAN 2,74 GRAM AĞIRLIĞINDAKİ GÜMÜŞ DİRHEM.

ANADOLU SELÇUKLU HÜKÜMDARI IV. KILIC ARSLAN ADINA 1258'DE SİVAS'TA BASILAN GÜMÜŞ DİRHEMİN ÖN YÜZÜNDEKİ YAYINI ÇEKEN SÜVARİ TASVİRİ. KENARINDA SULTANIN TAM ADI VE "BÜYÜK SULTAN, DÜNYANIN VE DİNİN DİREĞİ, MÜMİNLERİN EMİRİNİN ŞERİĞİ" UNVANLARI YER ALIYORDU. OSMALI'DA İSE PARALARIN ÜZERİNİ PADİŞAHLARIN TUĞRALARI SÜSLEYECEKTİ...

